

Ο Έλατος ήταν ηγεμόνας των Λαπιθών της Λάρισας κι απέκτησε δυο γιους (τους μετέπειτα Αργοναύτες Καινέα και Πολύφημο) και μια κόρη, τη Δωτία. Από αυτή, ο κάμπος ονομάστηκε Δώτιον πεδίο. Βασιλιάς στο Δώτιο ήταν ο Τρίοπας. Κάποια στιγμή, οι Θεσσαλοί τον έδωξαν εξαιτίας του γιου του, Ερυσίχθονα, κι έφυγε στη μικρασιατική παραλία της Καρίας όπου έκτισε την πόλη Τριόπιο. Εκεί, στα ιστορικά χρόνια, ιδρύθηκε ο ναός του Τριοπίου Απόλλωνα, ιερού κέντρου της Δωρικής Εξάπολης.

Ο Ερυσίχθονας χρειαζόταν μια μεγάλη αίθουσα για τα συμπόσιά του. Πήρε μαζί του δούλους και τράβηξε για το ιερό άλσος της Δήμητρας, όπου υπήρχαν καλά για το ξύλο τους δέντρα. Διάλεξε μια γερή λεύκα και διέταξε τους δούλους να την κόψουν. Η ηλικιωμένη ιέρεια της θεάς θέλησε να του θυμίσει ότι το άλσος ήταν ιερό. Ο Ερυσίχθονας της είπε να μην ανακατεύεται. Η ιέρεια επέμενε και τότε ο Ερυσίχθονας άρπαξε ένα τσεκούρι και την απείλησε ότι, αν δεν φύγει, θα τη σκοτώσει. Με τρόπο είδε ότι η ιέρεια άλλαξε μορφή. Ήταν η ίδια η θεά Δήμητρα, πελώρια ως τον ουρανό κι απειλητική. Οι δούλοι το έβαλαν στα πόδια. Η θεά στράφηκε στον ασεβή και του είπε:

«Χτίσε, σκύλε, την αίθουσα συμποσίων που θέλεις, γιατί θα χρειαστεί να τρως πολύ συχνά εκεί μέσα: Συνέχεια θα πεινάς και ποτέ δεν θα χορταίνεις».

Από εκείνη τη στιγμή, μια ακατάπαυστη πείνα τον βασάνιζε. Τα μαγειρεία του παλατιού δούλευαν σε ολοήμερη βάση αλλά δεν μπορούσαν να τον προλάβουν. Καταβρόχθιζε ό,τι έβρισκε μπροστά του και πάλι πεινούσε. Και συνεχώς αδυνάτιζε. Τα μεγάλα κοπάδια του βασιλιά πατέρα του αφανίστηκαν: πρόβατα, γίδια σφάζονταν και ψήνονταν για να φάει ο Ερυσίχθονας. Μετά, άρχισαν να σφάζουν για χάρη του τα μουλάρια κι έπειτα τις γάτες. Τον είπαν Αίθωνα (από το ρήμα αίθω που σημαίνει καίω), επειδή είχε κυριολεκτικά κάψει την πατρική περιουσία. Στο τέλος τον είδαν να ζητιανεύει στους δρόμους.

Η κόρη του η Μήστρα ήταν αυτή που του παραστάθηκε. Είχε από τον Ποσειδώνα την ικανότητα να παίρνει όποια μορφή ζώου ήθελε. Το πρωί, γινόταν πότε κριάρι πότε πρόβατο πότε κατσίκα. Ο πατέρας της την έσερνε στην αγορά, την πουλούσε και με τα λεφτά που εισέπραττε, αγόραζε τροφή. Τη νύχτα, η Μήστρα ξανάπαιρνε την ανθρώπινη μορφή της, λυνόταν και γύριζε στο σπίτι της. Ο αγοραστής νόμιζε ότι είχε χάσει το ζώο που του πούλησαν. Πολύ περισσότερο που, το επόμενο πρωί, ο Ερυσίχθονας εμφανιζόταν στην αγορά με διαφορετικό ζωντανό.

Τον καιρό που συνέβαιναν όλα αυτά, στην Κόρινθο βασιλευε ο Σίσυφος. Κατά κάποιον τρόπο, έμαθε τις κομπίνες του Ερυσίχθονα με την κόρη του και σκέφτηκε να την αποκτήσει και να εκμεταλλευτεί τις ικανότητές της για να αυξήσει ακόμα περισσότερο τα πλούτη του. Επισκέφτηκε τον πάντα πεινασμένο άρχοντα του θεσσαλικού κάμπου και του έταξε κοπάδια ζώα, αν του έδινε τη Μήστρα, τάχα σύζυγο του γιου του, Γλαύκου. Ο Ερυσίχθονας δέχτηκε καθώς ήξερε την αφοσίωση της κόρης του σ' αυτόν.

Ήρθαν τα «αμέτρητα κοπάδια», έφυγε στην Κόρινθο η Μήστρα. Ο Σίσυφος της ζήτησε να πάρει τη μορφή ζώου, να πάει να την πουλήσει, όπως έκανε με τον πατέρα της. Η Μήστρα πειθάρχησε. Ο Σίσυφος την έσυρε στην αγορά και την πούλησε. Τη νύχτα, η κόρη πήρε πάλι την ανθρώπινη μορφή της, λύθηκε κι έφυγε. Εκείνο που ο Σίσυφος δεν είχε προβλέψει ήταν ότι η Μήστρα δεν θα ξαναγύριζε σ' αυτόν. Έφυγε στο πατρικό της σπίτι.

Βαρέθηκε να την περιμένει ο Σίσυφος και πήγε στο παλάτι του Ερυσίχθονα. Η Μήστρα, φυσικά, ήταν εκεί. Ο Σίσυφος τη ζήτησε πίσω. Ο Ερυσίχθονας αρνήθηκε: Του την είχε δώσει για νύφη, όχι για εμπόρευμα. Σ' αυτή την περίπτωση, ο Σίσυφος ζήτησε τα κοπάδια του πίσω. Και πάλι αρνήθηκε ο Ερυσίχθονας: Είχε τηρήσει τη συμφωνία. Ο Σίσυφος ήταν που παρασπόνδησε. Ξέσπασε καυγάς. Τελικά, ζήτησαν από την ίδια τη Μήστρα να κρίνει την υπόθεση. Η απόφασή της ήταν καταπέλτης:

«Αν κάποιος ζητά πίσω αυτά που έδωσε για να αγοράσει κάτι, πρέπει να χάσει και ό,τι έδωσε και ό,τι πήρε».

Ο Σίσυφος πειθάρχησε με τη σκέψη πως, αν πάρει τη Μήστρα, θα αναπληρώσει τα χαμένα. Πρότεινε στον Ερυσίχθονα να του δώσει νέα κοπάδια με αντάλλαγμα την κόρη του. Πάνω όμως που πήγαιναν να τα συμφωνήσουν, ο Ποσειδώνας αρπάξε την κοπέλα και την πήγε στην Κω: Εκτελούσε εντολή του αδελφού του, Δία, που είχε καταραστεί τον Σίσυφο να μην αποκτήσει απογόνους από τον γιο του. Κι αυτό, επειδή ο βασιλιάς της Κορίνθου μαρτύρησε στον ποταμό Ασωπό ότι ο Δίας είχε αρπάξει την κόρη του, Αίγινα.

Στην Κω, ο Ποσειδώνας θέλησε να επωφεληθεί προσωπικά και ρίχτηκε στη Μήστρα. Εκείνη πάσχιζε να ξεφύγει αλλάζοντας συνεχώς μορφές. Πλην όμως, στον Ποσειδώνα αυτά δεν περνούσαν. Ο θεός την κρατούσε σφικτά ώσπου η Μήστρα παράτησε τον μάταιο αγώνα. Από την ένωσή τους, γεννήθηκε ο Ευρύπυλος, αν και, σύμφωνα με άλλη εκδοχή, ο

μετέπειτα βασιλιάς του νησιού ήταν γιος της Αστιπάλαιας. Μετά τη γέννα, η Μήστρα το έσκασε από την Κω και γύρισε στον πατέρα της.

(τελευταία επεξεργασία, 24 Μαρτίου 2021)